

ANEKS nr 2

RAPORT Z BADAŃ PRZY POMOCY ANKIETY INTERNETOWEJ

Opinie mieszkańców Wrocławia
na temat reformy systemu rad osiedli

dr hab. Piotr Matczak

Zakład Badań Społeczności Lokalnych i Regionalnych

Instytut Socjologii | Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Spis treści

Streszczenie wyników	3
1. Wstęp	4
1.1. Kontekst badania.....	4
1.2. Cel badania.....	4
2. Cele szczegółowe badania, metoda, przebieg, dane	5
2.1. Informacja na temat zebranych danych.....	6
2.2. Osiedle zamieszkania	6
3. Wyniki badań	6
3.1. Opinia na temat oczekiwanego wpływu rad osiedli we Wrocławiu.....	6
3.2. Osobiste doświadczenia współpracy z radami osiedli	8
3.3. Udział w wyborach	9
3.4. Najważniejsze kompetencje rad osiedli	11
3.5. Oczekiwany zakres zadań rad osiedli.....	11
3.6. Oczekiwane działanie rad w sprawie inwestycji osiedlowych	13
3.7. Oczekiwany zakres konsultacji z mieszkańcami przy inwestycjach osiedlowych .	13
3.8. Opinia na temat zakresu zadań rad osiedli	14
3.9. Opinie w sprawie diet dla radnych	15
3.10. Opinia w sprawie potrzeby reformy rad osiedli	16
Aneks. Dane metryczkowe	18
Spis wykresów	20

Streszczenie wyników

Badanie sondażowe przeprowadzone przy pomocy ankiety internetowej wśród mieszkańców Wrocławia dotyczyło tego, jakie obowiązki, kompetencje i możliwości powinny mieć rady osiedli we Wrocławiu oraz jakie są osobiste doświadczenia badanych z radami osiedli. Wyniki badania pokazują, że:

1. Nieco ponad 40% badanych zadeklarowało współpracę z radami osiedli. Połowa z nich była zadowolona z tej współpracy. Najczęstsze powody, dla których badani nie mieli okazji współpracować z RO, to brak: informacji, widoczności rad, możliwości lub okazji.
2. 53% badanych zadeklarowało, że wzięło udział w wyborach do rady osiedla w roku 2017, co jest potwierdzeniem skłonności do przedstawiania się w dobrym świetle. Niegłosujących mogą skłonić do udziału w wyborach: łatwość głosowania oraz skuteczne informowanie na ten temat.
3. Badani oczekują dużego wpływu rad osiedli na sprawy lokalne, przy czym największy oczekiwany wpływ dotyczy informowania mieszkańców oraz inicjowania drobnych napraw inwestycji osiedlowych.
4. Za najważniejsze kompetencje rad osiedli badani uznają pomoc w realizacji potrzeb lokalnych, opiniowanie miejskich inwestycji oraz informowanie.
5. Zdaniem badanych najważniejsze sprawy, którymi RO powinny się zajmować, to: drobne remonty infrastruktury, organizacja ruchu, czystość. Najmniejsze poparcie zyskała „pielęgnacja zieleni na osiedlu”.
6. W sprawie inwestycji osiedlowych: badani najczęściej uznają, że rady osiedli powinny opiniować wszystkie inwestycje realizowane na danym osiedlu.
7. Badani w sposób zdecydowany (80% wskazań) uznają, że rady, mając do dyspozycji pewien budżet, powinny konsultować wszystkie decyzje inwestycyjne z mieszkańcami.
8. W sprawie zakresu obowiązków rad osiedli cztery zadania zyskały ponad połowę wskazań: proponowanie i opiniowanie inwestycji osiedlowych, informowanie mieszkańców, aktywne włączanie się w rozwiązywanie lokalnych problemów, integrowanie lokalnej społeczności.

9. Dwie trzecie badanych uznaje potrzebę diet dla radnych, nieco ponad jedna czwarta sprzeciwia się im, zaś 13% nie ma zdania w tej sprawie.
10. Dwie trzecie badanych uznaje, że reforma rad osiedli jest potrzebna, 6% sądzi przeciwnie, zaś prawie jedna trzecia badanych nie ma zdania w tej sprawie. Jako uzasadnienie potrzeby reform wskazywano najczęściej to, że rady osiedli powinny mieć większy wpływ i lepiej reprezentować potrzeby wszystkich mieszkańców.

1. Wstęp

1.1. Kontekst badania

Niniejszy raport dotyczy opinii mieszkańców Wrocławia na temat tego, jakie obowiązki, kompetencje i możliwości powinny mieć rady osiedli we Wrocławiu. Stanowi on uzupełnienie raportu referującego wyniki badania opinii przeprowadzonego metodą ankiety audytoryjnej wśród radnych osiedlowych Wrocławia – na temat działania i możliwych zmian sposobu organizacji oraz zakresu kompetencji rad osiedli we Wrocławiu.

We Wrocławiu trwają prace mające na celu przygotowanie zmian ustroju rad osiedli. W ich trakcie przygotowano rekomendacje zawierające ogólną wizję przyszłego ustroju osiedlowego oraz szczegółowe rozwiązania, mające postać konkretnych zapisów w statucie.

Prace wdrażające reformę, w oparciu o przygotowane rekomendacje, rozpoczną się po wyborach samorządowych.

1.2. Cel badania

W ramach przygotowań do reformy rad osiedli we Wrocławiu sporządzono i przeprowadzono badanie sondażowe metodą ankiety internetowej, którego celem było uzyskanie opinii na temat doświadczeń mieszkańców z radami osiedla, ich oczekiwań względem rad osiedli oraz opinii na temat możliwego przyszłego kształtu rad osiedli.

W niniejszym raporcie przedstawiono informacje na temat metody badań, a następnie wyniki.

2. Cele szczegółowe badania, metoda, przebieg, dane

Celem badań było poznanie opinii mieszkańców Wrocławia na temat rad osiedli – ich obecnego działania oraz możliwego kształtu po reformie, a także gotowości do działania samych mieszkańców.

Przeprowadzone badania miały charakter ilościowy¹, dzięki czemu możliwe było zebranie informacji, które – przy pewnych ograniczeniach – mogą być traktowane jako odzwierciedlenie prawdopodobnego zróżnicowania opinii mieszkańców.

W ramach zrealizowanego badania zastosowano sondaż przy pomocy ankiety internetowej. Badania polegają na tym, że kwestionariusz ankiety znajduje się na stronie internetowej, zaś badani wypełniają go *online*. W badaniu tym biorą udział osoby, które po uzyskaniu informacji o takiej ankiecie są gotowe poświęcić swój czas na wypełnienie kwestionariusza.

Zaletą takiego badania jest stosunkowo prosta realizacja i niski koszt. Wadą jest to, że organizator badania nie ma kontroli nad doborem osób, które zdecydują się na wypełnienie kwestionariusza. W badaniach tego typu częściej biorą udział osoby młodsze. Osoby, które nie mają dostępu do Internetu lub nie mają odpowiednich kompetencji, nie uczestniczą w takich badaniach. Z kolei osoby które biorą w nich udział, są zwykle bardziej zainteresowane daną problematyką. Oznacza to także, że mają one stosunkowo lepszą wiedzę w danej sprawie.

Kwestionariusz zawierał 13 pytania oraz 3 pytania metryczkowe. Zasadniczo były to pytania zamknięte, w których badani mieli do wyboru propozycje odpowiedzi. W kilku pytaniach badani mieli możliwość rozwinięcia odpowiedzi. W przypadku niektórych pytań konstrukcja kwestionariusza przekierowywała badanych do kolejnych pytań – w zależności od udzielonych odpowiedzi.

¹ W naukach społecznych wyróżnia się dwa zasadnicze typy badań: ilościowe i jakościowe. Badania ilościowe mają na celu uzyskanie danych pozwalających na liczbową analizę badanych zjawisk. W szczególności, w badaniach socjologicznych, dąży się do tego, by badania miały charakter reprezentatywny, tzn. by badania przeprowadzone na stosunkowo małej próbie umożliwiały wyciągnięcie wniosków dotyczących całej, szerszej populacji. W badaniach ilościowych szeroko stosuje się statystyczne sposoby opisu i analiz. Słabością badań ilościowych jest to, że uzyskane informacje muszą być stosunkowo proste. Z kolei w badaniach jakościowych korzysta się z szeregu technik badawczych, które umożliwiają uzyskanie danych pozwalających na pogłębione rozumienie poglądów i opinii badanych – w odróżnieniu od badań ilościowych, w których trzeba polegać na ogólnych, prostych deklaracjach badanych. Wadą badań jakościowych jest to, że najczęściej nie można stwierdzić, na ile zebrane dane są reprezentatywne dla szerszej populacji.

Ankieta miała charakter anonimowy, co oznacza, że badani nie ujawniali swojej tożsamości.

2.1. Informacja na temat zebranych danych

Kwestionariusz był umieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta Wrocławia. Był on dostępny od 5 lipca do 2 sierpnia 2018. Uzyskano 368 wypełnionych kwestionariuszy.

2.2. Osiedle zamieszkania

Ankietowani reprezentowali 42 wrocławskie osiedla spośród 48 ogółem. Jedna osoba nie potrafiła powiedzieć, na terenie jakiego osiedla mieszka (zob. **wykres 18**).

3. Wyniki badań

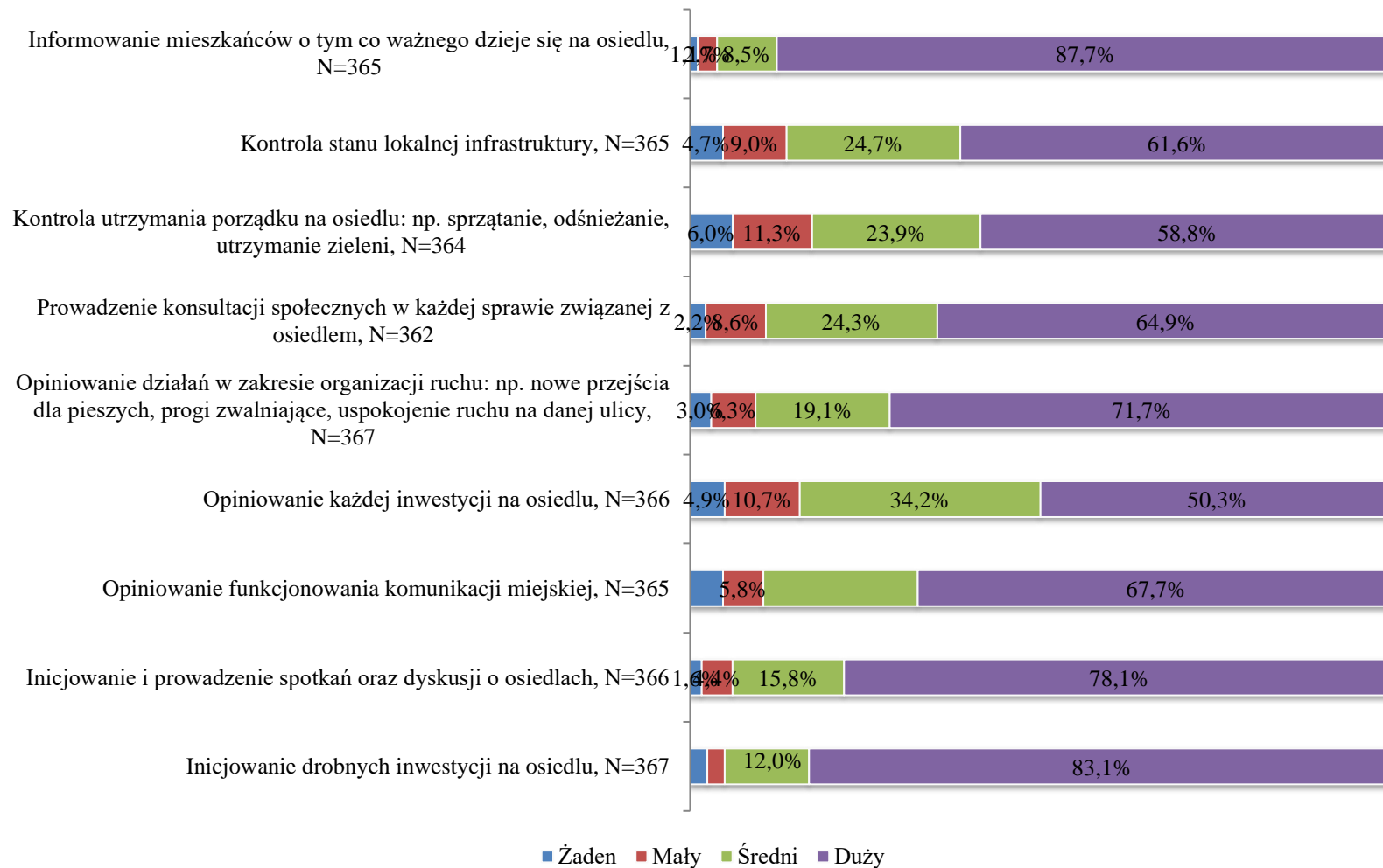
Poniżej przedstawione są wyniki przeprowadzonych badań. Liczebność respondentów (N) przy analizie poszczególnych pytań różni się. Wynika to z częściowych braków danych w niektórych ankietach lub faktu, że o udzielenie odpowiedzi na niektóre pytania byli proszeni tylko ci badani, którzy w określony sposób odpowiedzieli na jedno z wcześniejszych pytań (pytania filtrujące).

3.1. Opinia na temat oczekiwanego wpływu rad osiedli we Wrocławiu

Badani byli poproszeni o opinię na temat tego, jaki wpływ na poszczególne zagadnienia powinny mieć rady osiedli.

W każdym ze wskazanych obszarów aktywności ponad połowa badanych oczekuje dużego wpływu RO (zob. **wykres 1**). Największy powinien on być w przypadku informowania („informowanie mieszkańców o tym, co ważnego dzieje się na osiedlu”) oraz inicjowania drobnych napraw („inicjowanie drobnych inwestycji na osiedlu”). Natomiast najmniejszego wpływu badani oczekują w przypadku opiniowania każdej inwestycji („prowadzenie konsultacji społecznych w każdej sprawie związanej z osiedlem”).

Wykres 1. Odpowiedzi na pytanie 1: „Jaki wpływ na poszczególne zagadnienia powinny mieć rady osiedli?”

Źródło: opracowanie własne (dotyczy wszystkich tabel i wykresów wykorzystanych w aneksie).

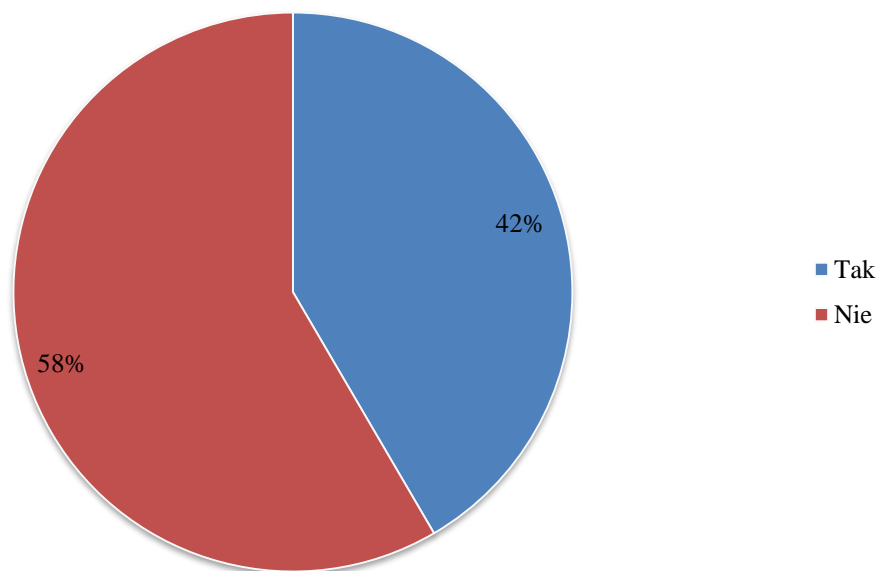
3.2. Osobiste doświadczenia współpracy z radami osiedli

Badani zostali zapytani o ich kontakt z radami osiedli. Niecała połowa badanych miała takie doświadczenie (zob. **wykres 2**).

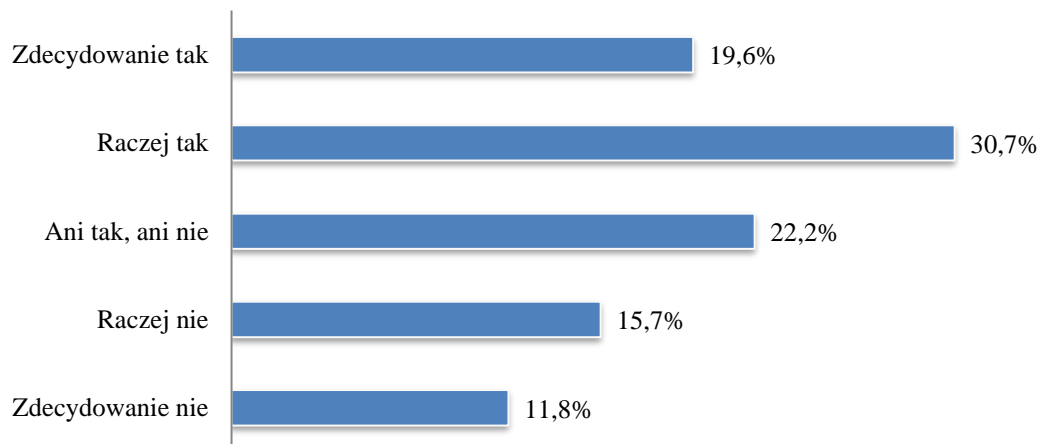
Badanych, którzy mieli kontakt z RO, zapytano o ich ogólną ocenę tego doświadczenia. Okazuje się, że połowa odpowiadających była usatysfakcjonowana, podczas gdy jedna czwarta – nie (zob. **wykres 3**).

Następnie tych badanych, którzy nie mieli okazji współpracować z RO, zapytano o powody. Najczęściej – bo w przypadku jednej czwartej badanych – powodem był brak informacji lub brak widoczności rad. Kolejnych 22% respondentów nie miało możliwości, zaś 11% okazji. Brak potrzeby deklaruje 22%, zaś dla prawie 14% obecna formuła rad jest nieodpowiednia (zob. **wykres 4**).

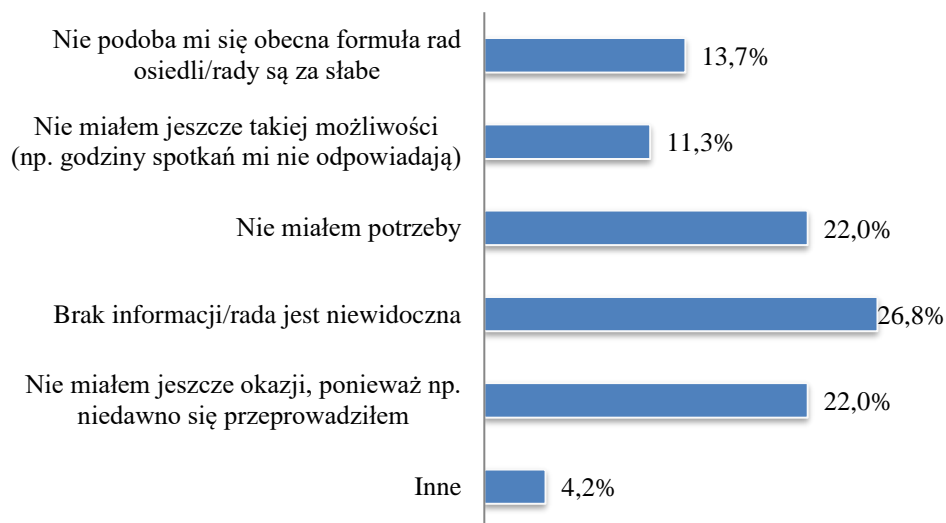
Wykres 2. Odpowiedzi na pytanie 2: „Czy zdarzyło się Pani/Panu współpracować z radą osiedla?” (N=368)

Wykres 3. Odpowiedzi na pytanie 3: „Czy jest Pani/Pan usatysfakcjonowana(-ny) dotychczasową współpracą z radą osiedla?” (N=153)

Wykres 4. Odpowiedzi na pytanie 4: „Dlaczego nie współpracował(a) Pani/Pan z radą osiedla?” (N=168)

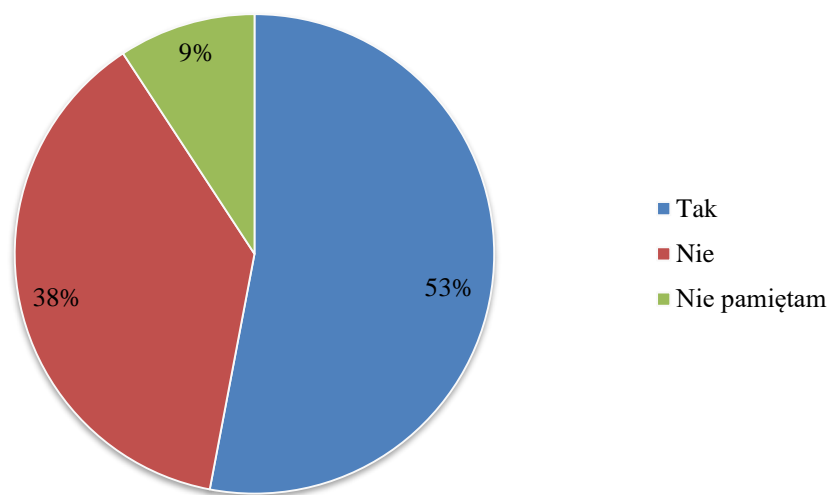
3.3. Udział w wyborach

53% badanych zadeklarowało, że wzięło udział w wyborach do rady osiedla w roku 2017. Ten wysoki procent nie jest niczym zaskakującym, gdyż w wielu badaniach daje się zauważyć skłonność do przedstawiania siebie w dobrym świetle. Stąd deklaracja uczestnictwa w wyborach jest wyższa niż faktyczny poziom uczestnictwa w głosowaniu (zob. wykres 5).

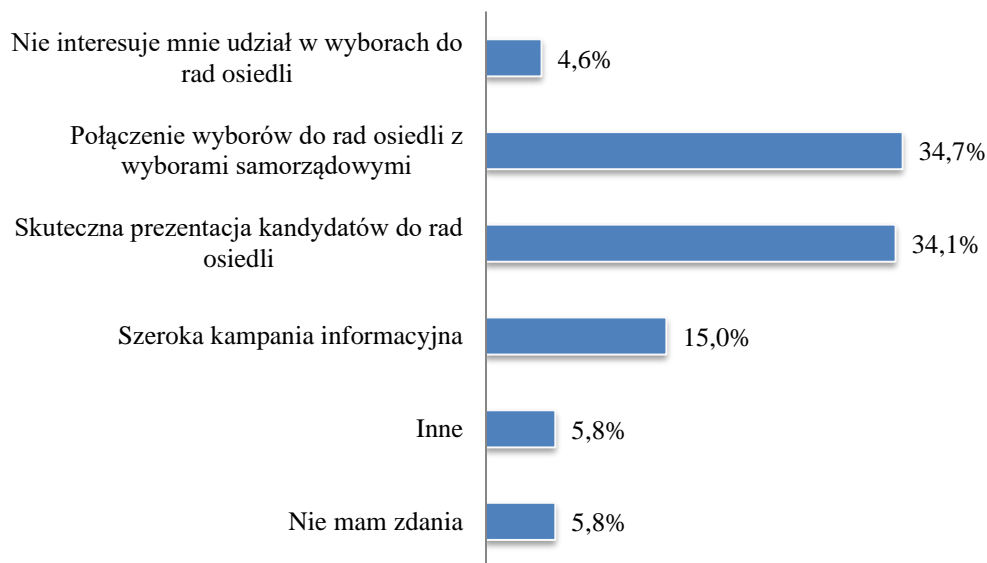
Tych badanych, którzy nie wzięli udziału w wyborach do RO, zapytano, co mogłoby ich skłonić do głosowania. Dwa najważniejsze czynniki to łatwość głosowania („połączenie

wyborów do rad osiedli z wyborami samorządowymi”) oraz dobra informacja („skuteczna prezentacja kandydatów do rad osiedli”). Jedynie 4,6% badanych zadeklarowało brak zainteresowania wyborami do rad osiedli (zob. **wykres 6**).

Wykres 5. Odpowiedzi na pytanie 6: „Czy głosował(a) Pani/Pan w ostatnich wyborach do rady osiedla w roku 2017?” (N=368)

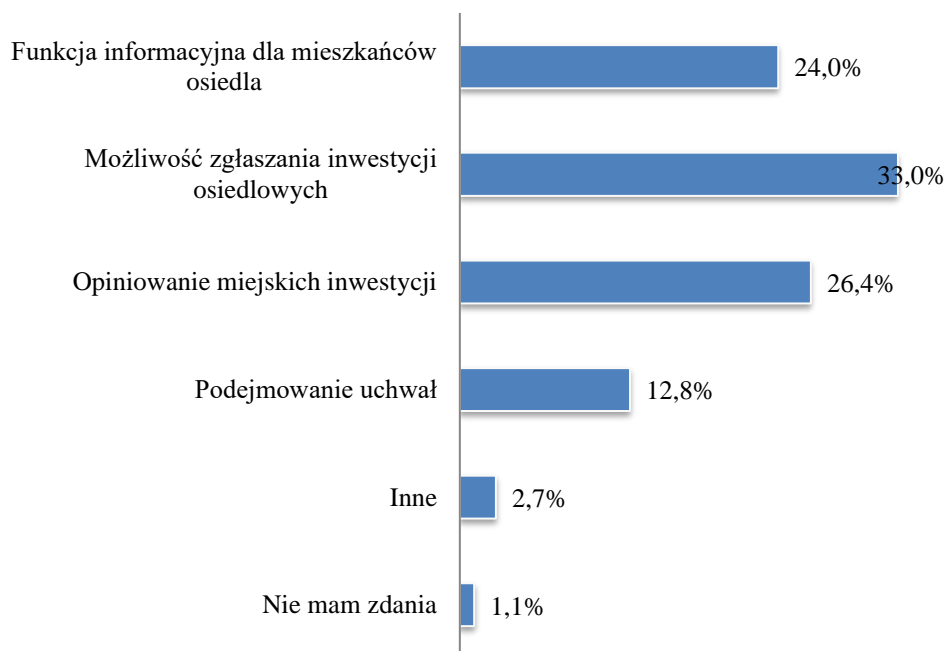
Wykres 6. Odpowiedzi na pytanie 7: „Co skłoniłoby Panią/Pana do głosowania w wyborach do rad osiedli?” (N=173)

3.4. Najważniejsze kompetencje rad osiedli

Za najważniejsze kompetencje rad osiedli badani uznają pomoc w realizacji potrzeb lokalnych („możliwość zgłaszania inwestycji osiedlowych”). Twierdzi tak jedna trzecia badanych. Na drugim miejscu znalazło się opiniowanie („opiniowanie miejskich inwestycji”), zaś na trzecim – informowanie („funkcja informacyjna dla mieszkańców osiedla”; zob. **wykres 7**).

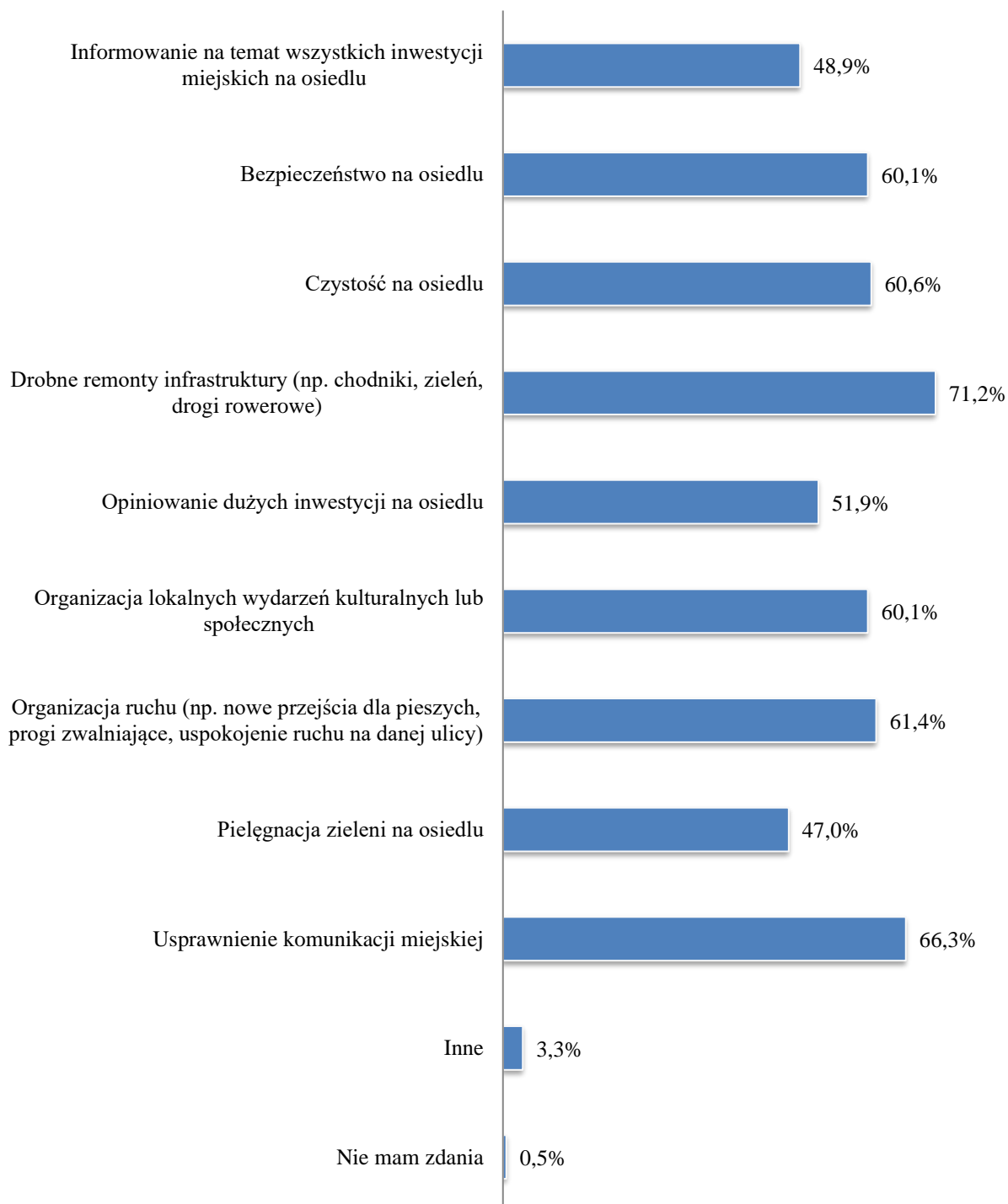
Wykres 7. Odpowiedzi na pytanie 8: „Jaka kompetencja rady osiedla jest Pani/Pana zdaniem najważniejsza?” (N=368)

3.5. Oczekiwany zakres zadań rad osiedli

Badanych zapytano o sprawy, którymi RO powinny się zajmować. Ze wskazanej listy spraw najczęściej wybierano „drobne remonty infrastruktury”. Z kolei najmniejsze poparcie zyskała „pielęgnacja zieleni na osiedlu” (zob. **wykres 8**).

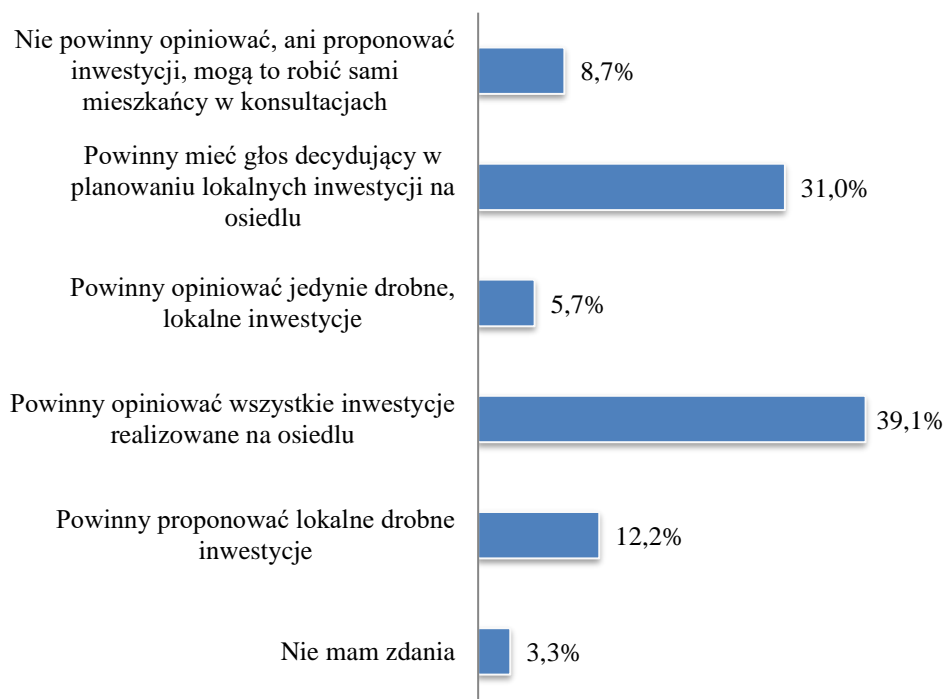
Wykres 8. Odpowiedzi na pytanie 5: „W jakich sprawach według Pani/Pana opinii rady osiedli powinny pomagać mieszkańcom osiedli?” (N=368)

3.6. Oczekiwane działanie rad w sprawie inwestycji osiedlowych

Badani uznają, że rady osiedli powinny opiniować wszystkie inwestycje realizowane na danym osiedlu. Sądzi tak prawie 40% badanych. Jedna trzecia badanych uznaje, że rady powinny mieć decydujący głos przy planowaniu inwestycji. Nieco poniżej 10% badanych uznaje, że mieszkańcy sami powinni opiniować inwestycje, nie zaś – rady osiedli (zob. **wykres 9**).

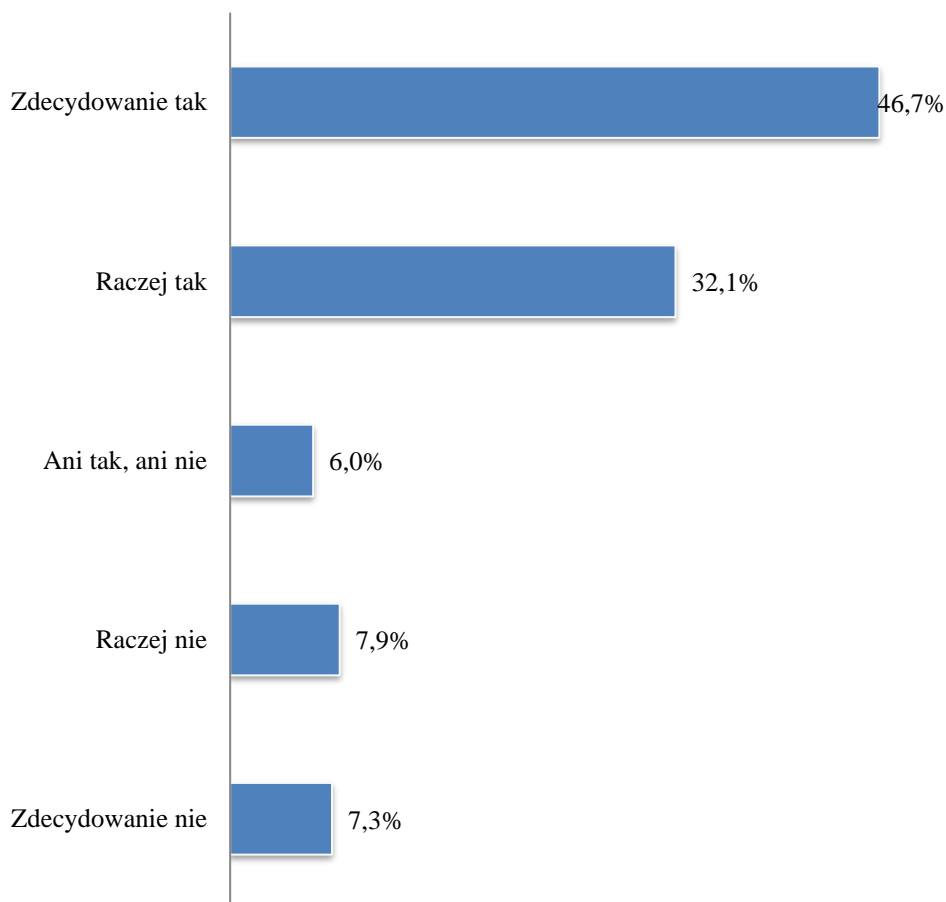
Wykres 9. Odpowiedzi na pytanie 9: „Jak rady osiedli powinny Pani/Pana zdaniem wyrażać się w sprawie inwestycji osiedlowych?” (N=368)

3.7. Oczekiwany zakres konsultacji z mieszkańcami przy inwestycjach osiedlowych

Badani w sposób zdecydowany (80% wskazań) uznają, że rady – mając do dyspozycji pewien budżet – powinny konsultować wszystkie decyzje inwestycyjne z mieszkańcami (zob. **wykres 10**).

Wykres 10. Odpowiedzi na pytanie 10: „Proszę wyobrazić sobie, że miasto przeznacza kwotę budżetu do dyspozycji rady osiedla. Czy Pani/Pana zdaniem rady osiedli powinny konsultować wszystkie inwestycje osiedlowe z mieszkańcami?” (N=368)

3.8. Opinia na temat zakresu zadań rad osiedli

Badani zostali poproszeni o opinię w sprawie zakresu obowiązków rad osiedli. Odpowiedzi można podzielić na dwie grupy. Cztery zadania zyskały ponad połowę wskazań: „powinny proponować i opiniować inwestycje osiedlowe”; „powinny informować mieszkańców”; „powinny aktywnie włączać się w rozwiązywanie lokalnych problemów”; „powinny integrować lokalną społeczność”. Z kolei trzy kolejne zadania zyskały około 40% wskazań: „powinny odpowiadać za czystość i estetykę osiedla”; „powinny dbać i opiekować się osiedlową infrastrukturą”; „powinny współpracować z lokalnymi grupami nieformalnymi i formalnymi” (zob. **wykres 11**).

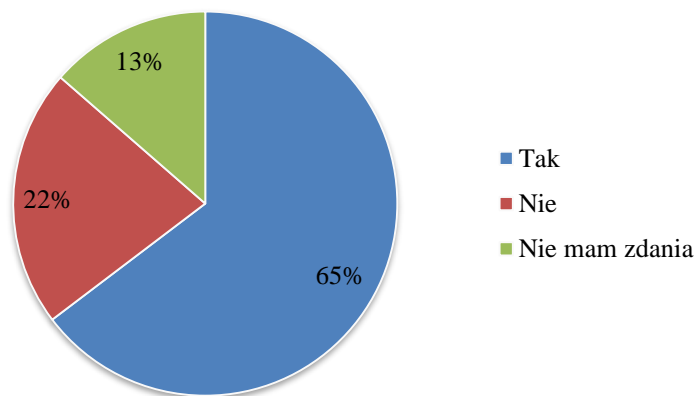
Wykres 11. Odpowiedzi na pytanie 11: „Jakie Pani/Pana zdaniem obowiązki powinny mieć rady osiedli?” (N=367)

3.9. Opinie w sprawie diet dla radnych

Badani wypowiedzieli się w sprawie diet dla radnych, rekompensujących ich wydatki. Dwie trzecie badanych uznaje potrzebę diet, nieco ponad jedna czwarta sprzeciwia się im, zaś 13% nie ma zdania w tej sprawie (zob. **wykres 12**).

Wykres 12. Odpowiedzi na pytanie 12: „Z działalnością radnego wiąże się wiele obowiązków. Funkcja radnego realizowana jest w czasie prywatnym osoby wybranej do samorządu osiedlowego. Czy w Pani/Pana opinii funkcja radnego osiedlowego powinna być opłacana z budżetu miasta?” (N=368)

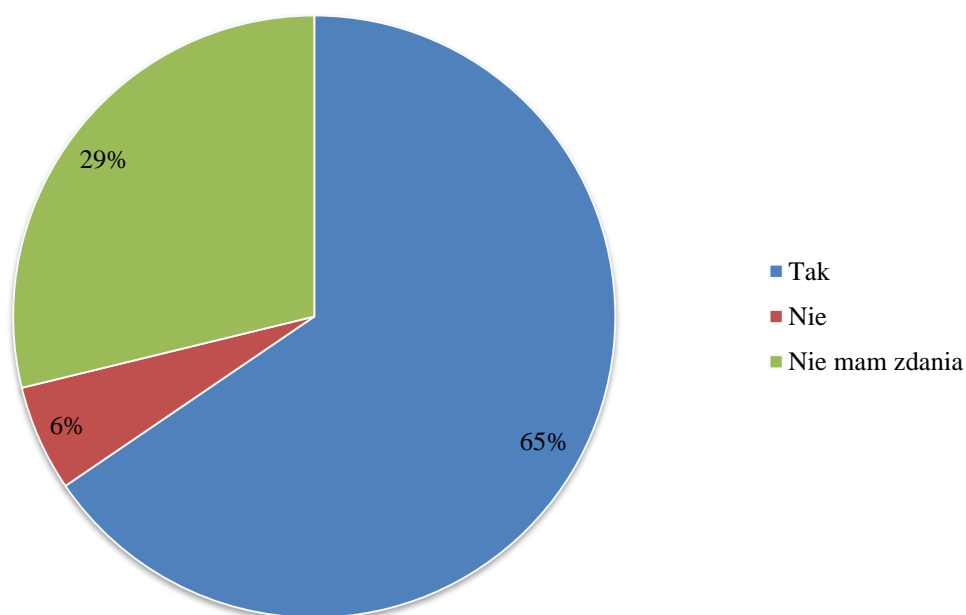
3.10. Opinia w sprawie potrzeby reformy rad osiedli

Dwie trzecie badanych uznaje, że reforma rad osiedli jest potrzebna. Jedynie 6% sądzi przeciwnie. Warto zauważyć, że prawie jedna trzecia badanych (29%) nie ma zdania w tej sprawie (zob. **wykres 13**).

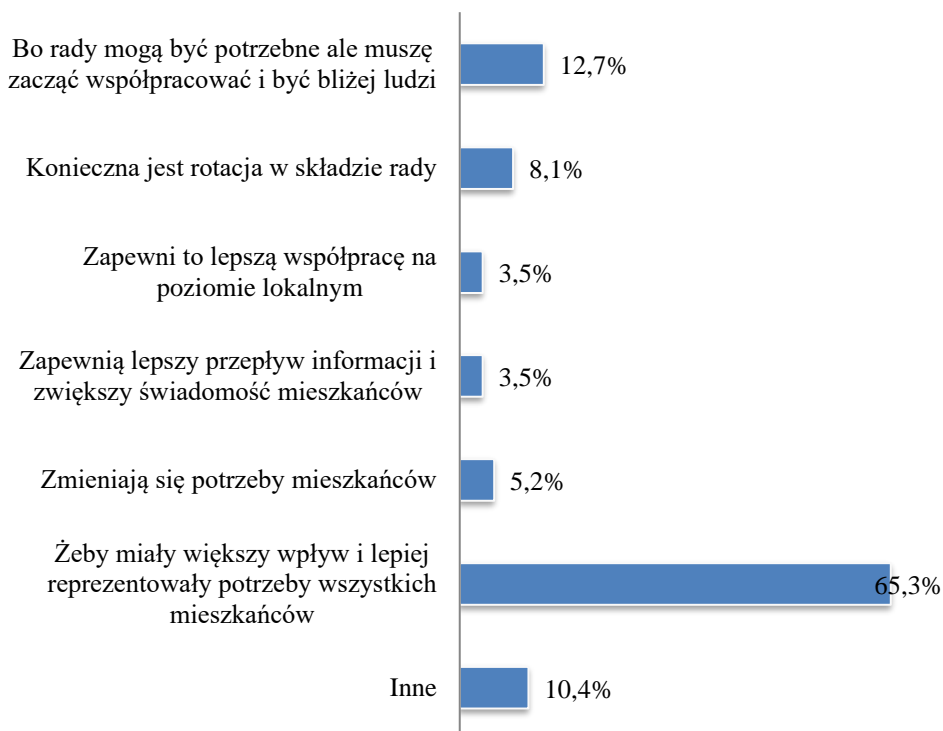
Badanych, którzy uznali, że reformowanie rad osiedli jest istotne dla ich mieszkańców, poproszono o wskazanie powodów dla tego przekonania. Wśród odpowiedzi zdecydowanie dominuje jedna: reformy są potrzebne, by rady osiedli miały większy wpływ i lepiej reprezentowały potrzeby wszystkich mieszkańców. Sądzi tak dwie trzecie badanych. Pozostałe powody mają dużo mniejsze znaczenie (zob. **wykres 14**).

Poproszono również o uzasadnienie swojej opinii tych badanych, którzy sądzą, że reformowanie rad osiedli nie jest istotne dla ich mieszkańców. Warto przypomnieć, że takich odpowiedzi było stosunkowo niewiele. W tej grupie połowa badanych uznaje, że rad nie warto reformować, gdyż są niepotrzebne, zaś nieco mniej – że są zbyt słabe i jest ich za dużo (zob. **wykres 15**).

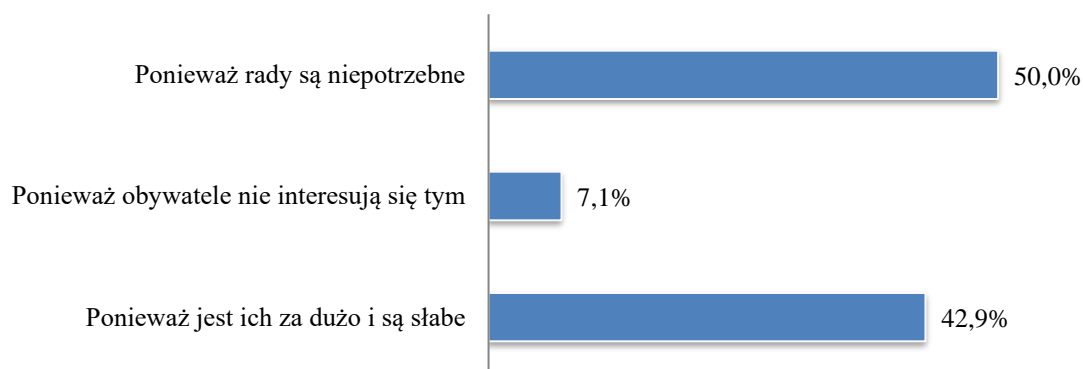
Wykres 13. Odpowiedzi na pytanie 13: „Czy w Pani/Pana opinii reformowanie rad osiedli jest istotne dla ich mieszkańców?” (N=368)

Wykres 14. Odpowiedzi na pytanie 13.1: „Dlaczego reformowanie rad osiedli jest istotne dla ich mieszkańców?” (N=173)

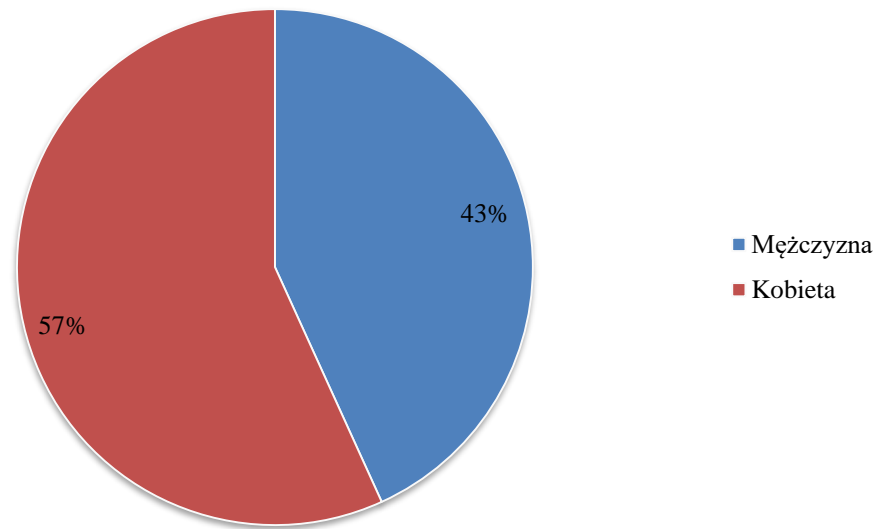

Wykres 15. Odpowiedzi na pytanie 13.2: „Dlaczego reformowanie rad osiedli nie jest istotne dla ich mieszkańców?” (N=14)

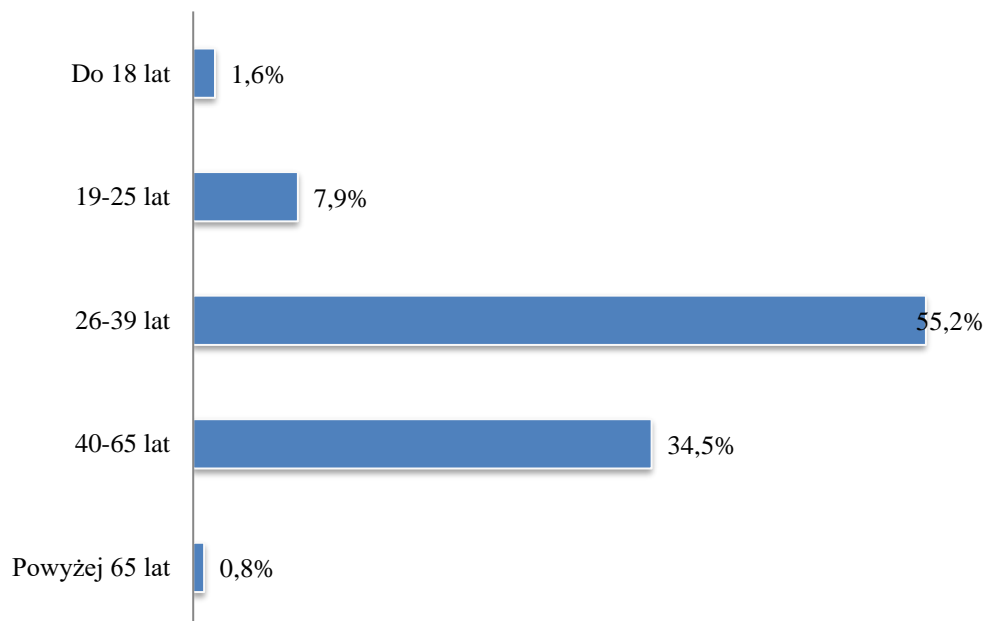

Aneks. Dane metryczkowe

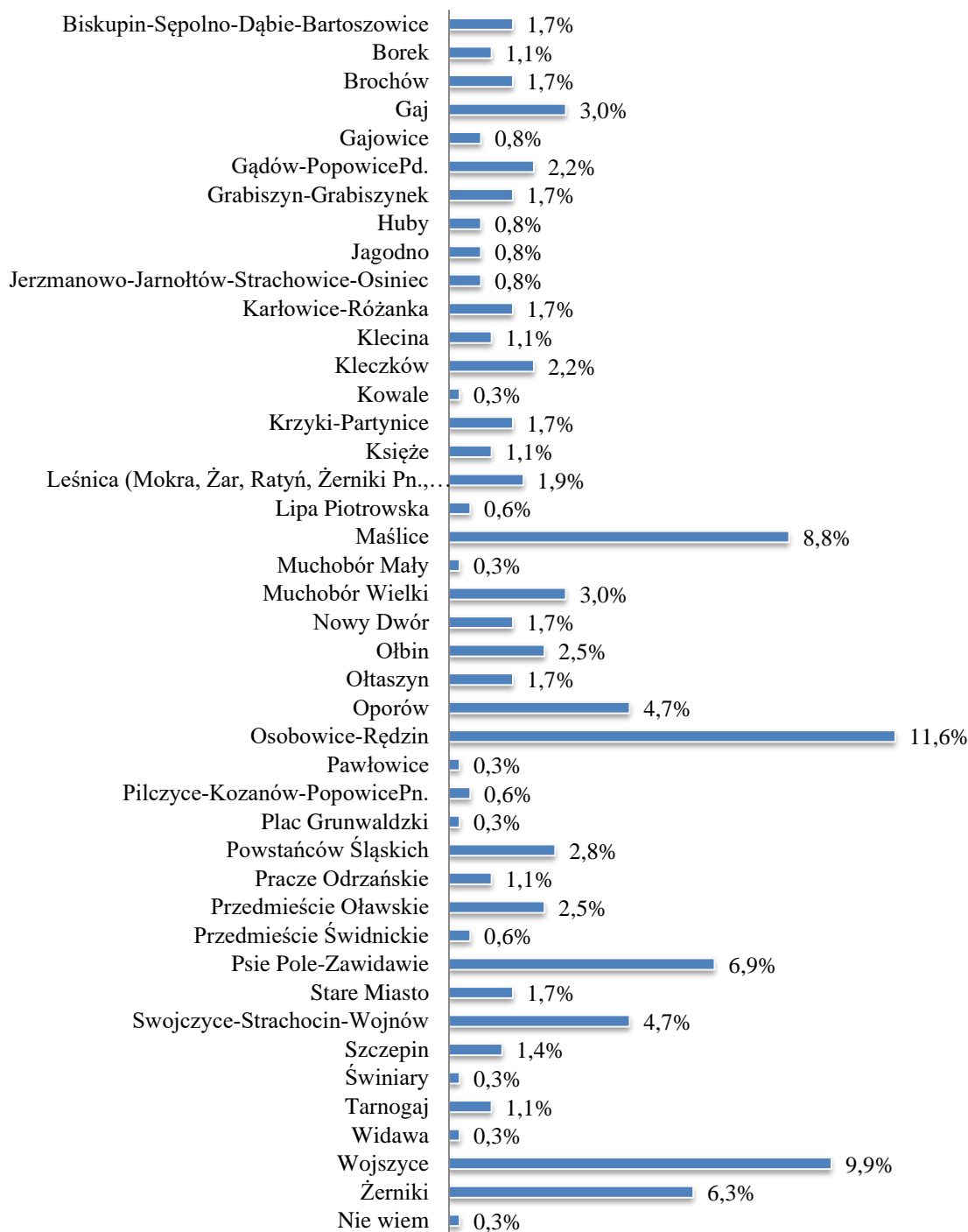
Wykres 16. Płeć (N=368)

Wykres 17. Wiek (N=368)

Wykres 18. Osiedle zamieszkiwane przez badanego (N=363)

Spis wykresów

Wykres 1. Odpowiedzi na pytanie 1: „Jaki wpływ na poszczególne zagadnienia powinny mieć rady osiedli?”	7
Wykres 2. Odpowiedzi na pytanie 2: „Czy zdarzyło się Pani/Panu współpracować z radą osiedla?” (N=368)	8
Wykres 3. Odpowiedzi na pytanie 3: „Czy jest Pani/Pan usatysfakcjonowana(-ny) dotychczasową współpracą z radą osiedla?” (N=153)	9
Wykres 4. Odpowiedzi na pytanie 4: „Dlaczego nie współpracował(a) Pani/Pan z radą osiedla?” (N=168)	9
Wykres 5. Odpowiedzi na pytanie 6: „Czy głosował(a) Pani/Pan w ostatnich wyborach do rady osiedla w roku 2017?” (N=368)	10
Wykres 6. Odpowiedzi na pytanie 7: „Co skłoniłoby Panią/Pana do głosowania w wyborach do rad osiedli?” (N=173)	10
Wykres 7. Odpowiedzi na pytanie 8: „Jaka kompetencja rady osiedla jest Pani/Pana zdaniem najważniejsza?” (N=368)	11
Wykres 8. Odpowiedzi na pytanie 5: „W jakich sprawach według Pani/Pana opinii rady osiedli powinny pomagać mieszkańcom osiedli?” (N=368)	12
Wykres 9. Odpowiedzi na pytanie 9: „Jak rady osiedli powinny Pani/Pana zdaniem wypowiadać się w sprawie inwestycji osiedlowych?” (N=368)	13
Wykres 10. Odpowiedzi na pytanie 10: „Proszę wyobrazić sobie, że miasto przeznacza kwotę budżetu do dyspozycji rady osiedla. Czy Pani/Pana zdaniem rady osiedli powinny konsultować wszystkie inwestycje osiedlowe z mieszkańcami?” (N=368)	14
Wykres 11. Odpowiedzi na pytanie 11: „Jakie Pani/Pana zdaniem obowiązki powinny mieć rady osiedli?” (N=367)	15
Wykres 12. Odpowiedzi na pytanie 12: „Z działalnością radnego wiąże się wiele obowiązków. Funkcja radnego realizowana jest w czasie prywatnym osoby wybranej do samorządu osiedlowego. Czy w Pani/Pana opinii funkcja radnego osiedlowego powinna być opłacana z budżetu miasta?” (N=368)	15
Wykres 13. Odpowiedzi na pytanie 13: „Czy w Pani/Pana opinii reformowanie rad osiedli jest istotne dla ich mieszkańców?” (N=368)	16
Wykres 14. Odpowiedzi na pytanie 13.1: „Dlaczego reformowanie rad osiedli jest istotne dla ich mieszkańców?” (N=173)	17
Wykres 15. Odpowiedzi na pytanie 13.2: „Dlaczego reformowanie rad osiedli nie jest istotne dla ich mieszkańców?” (N=14)	17
Wykres 16. Płeć (N=368)	18

Wykres 17. Wiek (N=368)	18
Wykres 18. Osiedle zamieszkiwane przez badanego (N=363).....	19